

|| سعید عبداللهی پیربداغ ||
مدیر دبستان پیرنیا، رباط کریم، تهران

شکوفه‌های حدیث

■ **عنوان طرح اجرایی اول: شکوفه‌های حدیث**
نام آموزشگاه: شهید پرنیا
دوره تحصیلی: ابتدایی
شهرستان: رباط کریم
بخش و موضوع جشنواره: جشنواره تجارب و نوآوری‌های انجمن اولیا و مربیان

■ **تعریف و تبیین موضوع با مسئله**
از آنجا که به یادگیری علوم احادیث کم‌تر توجه شده است و از سوی دیگر دانش آموزان دوره ابتدایی گیرایی بسیار بالایی دارند، در این سنین باید آن‌ها را بیشتر با مطالب مذهبی آشنا کرد تا در وجودشان پایدار شوند. به همین منظور بر آن شدیم تا به اجرای این طرح بپردازیم.

■ **اهمیت و ضرورت اجرای طرح**
آشنایی با احادیث و سخنان بزرگان و به کارگیری احادیث در زندگی فردی و اجتماعی

■ **اهداف طرح: (مشتمل بر هدف اصلی و اهداف فرعی)**

- هدف اصلی:
آشنایی با احادیث ائمه و بزرگان
- اهداف فرعی:
 - به کارگیری احادیث در زندگی و رفتار و کردار
 - آموزش غیرمستقیم مسائل مذهبی به دانش آموزان، همکاران و اولیا
 - تشویق و ترغیب دانش آموزان به شرکت در فعالیت‌های مدرسه
 - تشویق و ترغیب اولیا به شرکت در فعالیت‌های مدرسه
 - یاری گرفتن از اولیای متخصص و توانمند در امر آموزش.

- **مراحل اجرای طرح (مرحله به مرحله)**
- تشکیل جلسه با همکاران و اولیا و توجیه آن‌ها برای اجرای طرح
 - نصب درخت مصنوعی در سالن، در معرض دید دانش آموزان
 - بیان طرح سر صف برای آگاهی دادن به دانش آموزان
 - نوشتن کلمات حدیث روی گل‌ها

اشاره

از حیاتی‌ترین نیازهای بشری آموزش است که به منظور تعالی انسان‌ها و کمک به آنان در جهت سازگاری با اوضاع متفاوت به انجام می‌رسد. به عبارت دیگر، علم و یادگیری این توانایی را به انسان می‌بخشد که محیط را مطابق نیازهای خویش تنظیم و سازماندهی کند. همه ما می‌دانیم که معلم تنها آموزگار انسان نیست و گاهی می‌توانیم از اولیای توانمند نیز کمک بگیریم؛ به همین دلیل این طرح را در آموزشگاه خود به اجرا در آوردیم که بسیار مفید بود.

- مرتب کردن احادیث و توضیح درباره آن‌ها توسط دانش‌آموزان و انداختن برگه‌ها در صندوق احادیث
- بررسی احادیث صحیح و اهدای هدایا به دانش‌آموزان
- بحث و تبادل نظر در کلاس بین دانش‌آموزان با راهنمایی آموزگاران
۸. جمع‌آوری احادیث در دفتر برای اردیبهشت ماه و برگزاری آزمون.

■ نحوه اجرای طرح

طرح در شورای مدرسه و شورای انجمن مطرح و تصویب شد و اعضای انجمن قرار گذاشتند هر هفته یکی از اولیا یا اعضای توانمند انجمن مسئولیت کار را با نظارت مدیر مدرسه عهده‌دار شود. به همین منظور درختی مصنوعی در قسمتی از سالن قرار داده شد و شنبه هر هفته کلماتی به عربی یا فارسی از احادیث ائمه اطهار و بزرگان در برگه‌هایی جداگانه همانند میوه بر روی درخت نصب می‌شد. در جلسه‌ای توجیهی برای دانش‌آموزان به آن‌ها گفتیم که سه روز وقت دارند که کلمات به هم ریخته حدیث را مرتب کنند و اگر به عربی است معنی آن را هم به کمک اولیای خویش در آورند و اگر فارسی است عربی آن را بنویسند. همچنین از آن‌ها خواستیم زیر حدیث نوشته شده، جمله‌ای درباره اخلاق و کردار خودشان بنویسند و برگه‌های خود را در روز سه‌شنبه داخل صندوق احادیث بیندازند. روز چهارشنبه، زنگ تفریح آخر به قید قرعه به دانش‌آموزانی که پاسخ صحیح داده بودند، جوایزی اهدا می‌شد و به همه دانش‌آموزانی که پاسخ صحیح داده بودند نیز کارت امتیاز می‌دادیم. در ضمن اولیا خودشان هزینه جوایز را تأمین می‌کردند؛ زیرا در جلسه انجمن اولیا و مربیان پیرامون طرح صحبت شده بود و آن‌ها توجیه شده بودند که در این رابطه همکاری کنند. سپس حدیث کامل شده توسط اولیای مسئول نوشته و روز چهارشنبه بعد بالای درخت حدیث نصب می‌شد. پنج‌شنبه‌ها دانش‌آموزان در صف آن را قرائت و پیرامون آن صحبت می‌کردند. آموزگاران نیز در رابطه با حدیث کامل شده هفته، در کلاس به بحث و تبادل نظر می‌پرداختند و در رابطه با آموزش غیرمستقیم استفاده از احادیث بزرگان و قرآن و تأثیر آن در رفتار و کردار و زندگی صحبت می‌کردند. گاهی نیز دانش‌آموزان نمایش‌هایی با موضوع احادیث در کلاس اجرا می‌کردند. دانش‌آموزان احادیث را در دفتری گردآوری کردند و در دو مرحله (بهمن و اردیبهشت) طی مسابقه‌هایی دانش‌آموزان برتر معرفی و تشویق شدند.

■ نتایج و کاربرد عملی طرح

الف. اجرای این طرح باعث شد دانش‌آموزان احادیث را یاد بگیرند و در یادگیری با هم مشارکت کنند تا مفهوم آن‌ها را نیز دریابند.
ب. از توانایی اولیا در مدرسه استفاده شد.

ج. دامنه اطلاعات دانش‌آموزان و همکاران در یادگیری و به‌کارگیری احادیث بیشتر شد.
در نظرسنجی از همکاران و دانش‌آموزان و اولیا پیرامون این طرح، قرار شد طرح مذکور در سال‌های آتی نیز اجرا شود. یادگیری علوم احادیث در یادگیری دانش‌آموزان تأثیرگذار بود و به تقویت آن‌ها در درس کمک کرد.

■ عنوان طرح اجرایی دوم: اتاق موسیقی

نام آموزشگاه: شهید پرنیا
دوره تحصیلی: ابتدایی
شهرستان: ریبات کریم
بخش و موضوع جشنواره: جشنواره تجارب و نوآوری‌های انجمن اولیا و مربیان

■ یک طرح اجرایی

موسیقی در زندگی انسان تأثیر به‌سزایی دارد. بعضی پیامبران الهی نیز از این موهبت برخوردار بوده‌اند. چنانچه می‌دانیم، حضرت داوود(ع) با صدای زیبایی خود مردم را به دین خدا فرا می‌خواند و آمده است که در بهشت درختی به نام طوبی هست که چون نسیم بهشت بر آن می‌وزد، صدای روح‌نوازی از شاخه‌های آن به گوش می‌رسد.
موسیقی همچنین یک وسیله درمان برای افراد دچار اختلالات روانی خفیف به‌شمار می‌رود.
در کشورهایی نظیر چین از موسیقی برای فعال کردن دو نیمکره مغز استفاده می‌شود. این امر به باهوش‌تر و خلاق‌تر شدن دانش‌آموزان کمک می‌کند. در سوئد موسیقی همین بس که گفته‌اند: «آنجا که کلام به پایان می‌رسد، موسیقی آغاز می‌شود.»

■ عنوان طرح اجرایی: اتاق موسیقی

«موسیقی می‌تواند سختی را به آرامش تبدیل کند.»
الکساندر پوپ

■ تعریف و تبیین موضوع یا مسئله

نقش موسیقی در تلطیف احساسات کودکان بسیار مهم است. همچنین، طبق پژوهش‌های روان‌شناختی آموزش‌های آهنگین یا منظوم در مقایسه با آموزش‌های غیرآهنگین، تأثیر عمیق‌تری دارند. درباره موسیقی بسیار می‌توان سخن گفت و همه می‌دانیم که موسیقی تأثیر روانی بسیار مثبتی بر دانش‌آموزان دارد.
افزایش درک موسیقی به انتزاعی فکر کردن انسان‌ها کمک می‌کند، بنابراین درک این مفاهیم در کنار همه محسناتشان از گرایش کودکان و نوجوانان به آهنگ‌های مبتذل تا حد زیادی جلوگیری می‌کند.

■ اهمیت و ضرورت اجرای طرح

بالا بردن روحیه شاد و تلطیف احساسات دانش‌آموزان

برای یادگیری بیشتر دروس.

اهداف طرح: (مشمتمل بر اهداف اصلی و فرعی)

هدف اصلی:

تقویت قدرت خلاقیت و هوش دانش آموزان

اهداف فرعی:

- ایجاد شادابی در دانش آموزان و مدرسه
- تدبیری برای رفع مشکلات درسی دانش آموزان
- کمک به معلمان در امر آموزش
- افزایش اعتمادبه‌نفس در دانش آموزان
- افزایش درک توان یادگیری دانش آموزان
- تلطیف احساسات و عواطف دانش آموزان
- مشارکت اولیا در مدیریت و نظم‌دهی به اتاق

موسیقی

مراحل اجرای طرح

- تصویب اجرای طرح در جلسه شورای معلمان و انجمن و توجیه نحوه اجرای طرح
- اختصاص دادن فضایی به اتاق موسیقی
- مشخص کردن مسئول هفتگی با برنامه ارائه شده
- تایپ و نقاشی مطالب جذاب
- تهیه ضبط صوت، رایانه و لوازم جانبی و حضور دانش آموزان در اتاق موسیقی با صلاح دید معلم و مسئولان مدرسه.

نحوه اجرای طرح

ابتدا طرح در جلسه انجمن و شورای مدرسه مطرح می‌شود و پس از تأیید طرح، اتاقی که رنگ آمیزی شادابی داشته باشد برای این کار انتخاب می‌شود. مطالب و نوشته‌های جذاب و شاداب در اتاق مورد نظر نصب و ضبط صوت یا رایانه در آن قرار داده می‌شود. در این اتاق همیشه یک موسیقی مجاز و شاد در حال پخش است. زمانی که دانش آموزی به دلایلی از قبیل مشکلات روحی، جسمی یا نبود آمادگی ذهنی برای درس جدید یا فعالیت در کلاس روحیه یادگیری و آموزش ندارد، معلم، او را با نامه‌ای به اتاق موسیقی می‌فرستد و اولیای مسئول و توانمند، دانش آموز را به اتاق موسیقی هدایت می‌کنند. دانش آموز در اتاق موسیقی حضور می‌یابد و از نوشته‌های شاداب آنجا و صحبت با دانش آموزان دیگر و مشاور در اتاق موسیقی لذت می‌برد. به این ترتیب او می‌تواند انرژی و آمادگی لازم برای یادگیری را به دست آورد. مهلت حضور دانش آموز در این اتاق به تشخیص مسئول اتاق موسیقی به زمان آمادگی دانش آموز بستگی دارد. سپس دانش آموز با آمادگی به کلاس می‌رود. اگر زمانی معلم کلاس تشخیص دهد که کل دانش آموزان یا گروهی از آن‌ها آمادگی لازم برای یادگیری درس جدید را ندارند، دانش آموزان را به اتاق موسیقی می‌برد. سپس دانش آموزان انرژی و آمادگی لازم را برای یادگیری کسب می‌کنند. تزیینات اتاق و

نوشتن مطالب آموزشی و شاد برای دانش آموزان توسط اولیا و با نظارت مدیر انجام می‌شود و هر روز باتوجه به زمان بندی مشخص جلسات برگزار می‌شوند. برای اجرای این طرح، دو نفر از اولیای دانش آموزان مسئول ورود و خروج دانش آموزان و معلمان به اتاق موسیقی هستند و همچنین معلمان و کارکنان مدرسه نیز در مواردی که نیاز است برای رسیدگی هر چه بهتر به وظایف خود در این اتاق حضور می‌یابند.

دانش آموزان کلاس اولی که در این اتاق حضور می‌یابند، می‌توانند همراه با پخش موسیقی به خط‌خطی کردن و نقاشی روی کاغذهای نصب شده بر دیوار بپردازند؛ چون آن‌ها از نوشته‌ها و مطالب نمی‌توانند زیاد استفاده کنند و این نقاشی کردن همراه با شنیدن صدای موسیقی احساس خوبی به آن‌ها می‌دهد و آرامشی در آن‌ها به وجود می‌آورد که موجب می‌شود روحیه آن‌ها بهتر شود. معلم با صلاح دید خود می‌تواند دانش آموزان را به اتاق موسیقی بفرستد (این امر باعث می‌شود که دانش آموزی بی‌جهت به اتاق موسیقی نرود).

نتایج و کاربرد عملی طرح

این طرح از سال تحصیلی ۹۰-۸۹ در آموزشگاه شهید پرنیا به اجرا درآمده است و استمرار دارد و همکاران و اولیا از آن استقبال کرده‌اند. با توجه به اجرای طرح در مدرسه، روحیه دانش آموزان شادتر و وضعیت درسی دانش آموزان مشکل دار بهتر شده است. همچنین در بعضی موارد که دانش آموز و اولیا به مشاوره نیاز دارند، گاهی مشاوره آن‌ها در اتاق موسیقی صورت می‌گیرد که با این شیوه آرامش خاصی در اولیا و دانش آموز به وجود می‌آید. گاهی در زنگ‌های تفریح، برای دانش آموزان موسیقی پخش می‌شود که البته همیشه نیست، ولی اتاق موسیقی هر لحظه و در هر زمان دایر است.

مزایای طرح

- قابل اجرا در سطح پنج پایه است؛
- در طول سال تحصیلی قابل اجراست؛
- برای مدارس هم سطح قابل اجراست؛ پرجمعیت یا کم جمعیت، کوچک یا بزرگ؛
- هزینه‌بر نیست؛
- مشارکت اولیا را دربردارد. از اولیا در مدیریت اتاق موسیقی، تنظیم نوشته‌ها و طراحی‌های اتاق موسیقی استفاده می‌شود؛
- در جهت ارتقای کیفیت آموزش رسمی و غیررسمی است و روحیه بهتری در یادگیری آموزش رسمی ایجاد می‌کند
- همچنین فراگیری غیرمستقیم مطالب و محتوای آموزشی که در اتاق موسیقی نصب شده است، باعث افزایش اطلاعات دانش آموزان می‌شود.

در کشورهایی نظیر چین از موسیقی برای فعال کردن دو نیمکره مغز استفاده می‌شود. این امر به باهوش تر شدن و خلاق تر شدن دانش آموزان کمک می‌کند

